

آزمون تشخیص توانائی و تعیین سطح ترسیم در هنرهای تجسمی
(ویرایش افراد با نیازهای خاص)

آ. وزر "هما"

Diagnostic Test for Drawing Ability in Visual Arts
(For special needs persons)

"Homa Test"

پژوهش و تالیف: حسین مفیدی تبریزی

چاپ اول: پائیز ۱۳۹۷

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

چاپ و صحافی: گاندی

قیمت
18.500.₹

مدرس ترانم، حسین، ۱۳۴۱-	مدرسنامه
: سندل توانا، تعیین سطح ترسیم در هنرهای تجسمی (ویژه افراد با نیازهای خاص): آزمون "هما" مرتب حساب مفیدی تهران.	عنوان و نام پدیدآور
: کرج، پدی تر سی، حسین، ۱۳۹۷.	مشخصات نشر
: ۶۸ ص.: موز، دوا نمودار.	مشخصات ظاهری
: 978-622-00-1135-4	شابک
: فیبا	وضعیت فهرست نویسی
: آزمون "هما"	عنوان دیگر
: هنر درمانی -- ایران -- تم پژوهی	موضوع
: art therapy -- Iran -- Case studies	موضوع
: افراد مبتلا به درخونماندگی -- ایران -- مطالعه موردی	موضوع
: autistic people -- Iran -- Case studies	موضوع
: نقاشی -- جنبه‌های روان‌شناسی	موضوع
: Painting -- Psychological aspects	موضوع
: عقیم‌ماندگان ذهنی در هنر	موضوع
: People with mental disabilities in art	موضوع
: RC۴۸۹/۸۹۴۷ ۱۳۹۷	رده بندی کنگره
: ۶۱۶/۸۹۱۶۵۶	رده بندی دیویی
: ۵۳۲۹۳۸۶	شماره کتابشناسی ملی

استفاده از محتوا، آزمون و موارد مندرج در این کتاب با ذکر منبع بلامانع است.

برای اطلاع از به روز رسانی و دریافت ویرایش‌های جدید آزمون و موارد آموزشی، می‌توانید از طریق ارسال درخواست به ایمیل hosainmofidi@gmail.com اقدام نمایید.

کلیه حقوق این کتاب متعلق به مولف است.

فهرست

۳۹	یافته ها
	آیا بین سوالهای آزمون ، هماهنگی درونی کافی
۳۹	وجود دارد؟
۴۰	آزمون از چند عامل اثبات شده است؟
۴۳	آیا بین جنسیت ها تفاوت معناداری وجود دارد؟
۴۴	نرم آزمون
۴۵	نرم مقوله ای
۴۶	نتیجه گیری

پیوست ها

۴۶	فرم آزمون
۴۷	فرم خالی آزمون
۵۰	شیوه نمره دهی
۵۳	جدول تعیین سطح
۵۳	روان نامه برنامه ریزی آموزشی
۵۴	نمونه ای از بن سطوح (FTA)
۵۹	راهنمای نمونه ای (یک نمونه عملی)
۶۵	منابع

۹	پیشگفتار
۱۱ و ۱۲	مقدمه
۱۴	آشنایی با طرح هما
۱۱	فعالیت های انجام شده

فصل اول

	رویکردهای هنر درمانی
۲۲	آیا هنر درمانی کاربرد دارد؟
۲۴	سه محور اصلی در روشهای هنر درمانی
۲۸	نقاشی درمانی
۲۷	هنرمند در جستجوی هویت خویش
۲۸	هنرمند و پایگاه اجتماعی
۲۸	دست آوردهای خلق هنری
۲۹	کسب هویت و ضرورت تشخیص توانایی

فصل دوم

	آزمون
۳۴	چکیده آزمون
۳۵	ساخت آزمون
۳۲	ابزار سنجش
۳۶	روش آزمون
۳۶	ابزار
۳۸	روش اجرای آزمون

پیشگفتار

افراد دارای انواع معلولیت با آسیب‌های ناشی از اختلال^۱ با مشکلات اجتماعی و عاطفی فراوانی در زندگی مواجه هستند. تنها این نکته که آنها با دیگران متفاوتند، کافی است که در موقعیت‌های اجتماعی در جامعه به صورت متفاوت با آنها برخورد شده از فرصت‌های برابر اجتماعی در زمینه‌های گوناگون محروم شوند. این افراد به دلیل مشکلاتشان و تجربیات منفی در انجام موفقیت‌آمیز کارها به تدریج از حس اعتماد به نفس شان کاسته شده و با عزت نفس پائینی در جامعه زندگی می‌کنند.

هنگامی که افراد دارای کم‌توانی تلاش می‌کنند که فعالیتی را که مرتبط با یادگیری است انجام دهند، معمولاً به دلیل عدم توانایی کافی در این امر، باز خورد منفی از محیط دریافت می‌کنند. به این ترتیب آنها تلاش خود را برای به کارگیری روش‌های دیگر برای کسب نتیجه را متوقف می‌نمایند؛ (کودکان هم سن و سال آنها در چنین مواقعی برای حل مشکل، به دنبال راه‌حل‌های دیگر می‌گردند)

مشاهدات من در طول این سال‌ها، دیگر این نکته بوده است که توانایی‌های این افراد در حوزه‌های هنرهای تجسمی و به ویژه نقاشی بسیار فراتر از حد تصور است و مشکل عمده در این زمینه نبود ابزار مناسب تشخیص و ارزیابی و همچنین شیوه‌های آموزشی منطبق با سطح توانایی آنان در زمینه هنرهای تجسمی است.

در طول اجرای طرح "هما"^۲ و تلاش برای طبقه‌بندی روش‌های آموزشی ویژه این گروه از افراد در حوزه هنرهای تجسمی، به این مسئله برخوردیم که ابزار مناسبی برای ارزیابی فارغ از سلیقه شخصی، میزان توانایی‌های ترسیمی در حوزه هنرهای تجسمی و به ویژه در نقاشی را سنجش نماید وجود ندارد؛ اغلب آزمون‌هایی که به گونه‌ای با ترسیم و نقاشی سروکار دارند؛ عمدتاً دست‌آوردهای روانشناختی یا حرکتی - رشدی را مد نظر دارند و به صورت اختصاصی آزمونی که در این زمینه برای هنرهای تجسمی طراحی شده باشد؛ وجود ندارد. از این رو طراحی اجرا و نرم‌سازی آزمونی برای سنجش میزان این توانایی‌ها در دستور کار برنامه "هما" قرار گرفت. این آزمون می‌تواند ما را یاری نماید که بتوانیم، سطح توانایی این افراد را به درستی تشخیص دهیم و با دست‌آوردهای آن، برنامه ریزی‌های آموزشی مناسب و منطبق با سطح آنان را طراحی نماییم. این کار موجب خواهد شد که این افراد بتوانند با هر میزان توانایی، آثاری هنری تولید نمایند که قابل سنجش بوده و با خلق این آثار از احساس هویت، و اعتماد به نفس برخوردار شده و با عزت نفس کافی در عرصه اجتماع حضور یابند. کشف و به کارگیری توانایی‌های آنان می‌تواند زمینه‌ساز ورود به جامعه برای استفاده از فرصت‌های برابر شغلی باشد.

^۱ در طبقه‌بندی ICF این معلولیت‌ها در پنج گروه: ذهنی؛ حسی؛ گفتار و صوت و جسمی حرکتی تعریف شده است. (منبع: ۱۴ صفحه ۶۸)

^۲ توضیح طرح "هما" در ادامه آمده است

این آزمون هم اکنون در کارگاه های هنر درمانی مبتنی بر هنر تجسمی در مراکز توانبخشی کشور؛ برای سنجش میزان توانائی ترسیم و به دنبال آن برنامه ریزی آموزشی و تولیدات هنری (نقاشی) مورد استفاده قرار می گیرد . در مراحل بعدی و اجرائی طرح " هما " ما این آزمون را با هدف بررسی عملکرد در گروه های دیگر مانند : افراد عادی ؛ سالمندان ، بیماران اعصاب و روان و ... نیز به کار گرفته ایم .

در پایان ، چند سپاسگزاری کوتاه اما عمیق و صمیمانه از کسانی دارم که مرا در این کار راهنمایی و حمایت نمودند :

- نخست ، از برادر فرهیخته و عزیزم ، دکتر فرید مفیدی ، (دکترای روانشناسی سلامت) برای فرصتهائی که بی دریغ در این مسیر برایم فراهم آورد و راهنمایی های علمی و خردمندانه اش که راهگشای کارم بود.
- سرکار خانم دکتر فاطمه فخر ، مسئول امور هنری معلولان سازمان بهرستی کشور) که نگاه جامع شان به هنر معلولان ؛ و اعتمادشان ، فرصت این کار گسترده را برایم فراهم آورد .
- از خانم دکتر عاطفه پورکاوه (کارشناس ارشد ، انسانی و دکترای روانشناسی عمومی) که از روی محبت و بزرگواری ، تحلیل آماری این آزمون را انجام داده اند .
- از خانم بهارک تقوانی (کارشناس آمار) برای همه زحماتی که در نمره گذاری و آماده سازی مقدماتی و ورود اطلاعات آماری انجام دادند.
- از خانم خدیجه زارعی ؛ (کارشناس ارشد روانشناسی بالینی) ، راهبر و راهنمای کارشناسانه و هوشمندانه شان در ابتدای مسیر آزمایشی کار .
- و همه ۱۰۰ نفر مربیان هنری مراکز توانبخشی در استان های گوناگون که با توانجویان خود فرم های آزمون را تکمیل و در اختیار من گذاشتند .

حسین مفیدی تهرانی

تایستان ۹۷